

Det kongelige danske geografiske Selskab.

Selskabets *Raad* har som *korresponderende Medlemmer* optaget

Telegrafbestyrer *J. Henningsen* i Amøj og
Prof. *Odlner* ved Lunds Universitet.

I **det første Møde** for Vinteren 1880—81 meddelte Arkivassistent *Krarup* Oplysninger om Danmarks

ældste Kolonisation i Vestindien, og dernæst gav Kapt. *N. Hoffmeyer* en Fremstilling af Vejrforholdene i Oktober Maaned 1880.

I **det andet Møde** gav Lærer *P. Lauritsen* en Skildring af den danske Søfarer Vitus Bering, og dernæst talte Prof. *Erslev* om geografiske Talopgivelser.

Et Besøg paa Navodo eller Pleasant Island,

af **H. W. Ravnkilde**, forhenv. Skibsfører.

Imellem de mange tusende Øer i det store Hav, er der uden Tvivl adskillige, som ikke ere synderlig kjendte i Evropa, selv om de ogsaa en og anden Gang have været gjæstede af Evropæere. Til disse Øer hører den, hvis Navn staar oven for denne Artikel, og jeg har derfor det Haab, at Tidsskriftets Læsere ville have nogen Interesse af at faa lidt at vide om mit Besøg paa den.

Ligesom det er Tilfældet med adskillige andre Smaaber i det store Hav, ligger den alene og for sig selv, og den hører ikke med til nogen af de større Øflokke; men nominelt regnes den til *Gilbertøerne* eller, som Hvalfangerne kalde dem, *Kingsmilløerne*. Denne store Øflok opdagedes ligesom *Carolinerne* i det 16de Aarhundrede; men Opdagelsen glemtes igjen, da Søvejen mellem Filippinerne og Spanien forlagdes til en nordligere Bredde. I Aaret 1788 førte Tilfældet to Koffardikaptajner, Marschall og Gilbert til disse Farvande, og de opdagede da de to Øflokke, der have faaet Navne efter dem; Marschalløerne faldt i to jævnsides løbende Rækker, af hvilke den vestlige af de indfødte kaldes *Ralik* og den østlige *Ratak*. *Ratak*kjæden undersøgtes videnskabelig af *Kotzebue* og *Chamisso* 1817, og *Gilbertøerne* af *Amerikaneren Hudson* 1841.

Øen *Navodo* ligger, som sagt, alene og for sig selv, omtrent 100 geogr. Mile vesten for *Gilbertøerne* og paa $0^{\circ} 25'$ s. Br., $167^{\circ} 20'$ ø. L. Den er næsten cirkelrund af Form og har en Størrelse af henved 1 □ Mil. I det Indre naar den en Højde af 2—300 Fod, men *Kysterne* ere lave; mod Havets Bølger værnes den ved et, et Par Kabellængder bredt *Koralrev*, der strækker sig helt rundt om Øen, og er tørt ved Lavvande. Fra Kanten af *Revet* gaaer det lodret ned til store *Dylder*, og der er dybt Vand lige tæt ved *Revet*.

Øen er næsten overalt dækket med en Skov af *Kokospalmer*, og det var for at indtage en Ladning af *Kokosnødder* (*Kopra*) at jeg i Efteraaret 1878 kom til Øen med Skonnerten „*Montiara*“. Da der ikke findes nogen *Ankergrund* ved Øen, og da der altid løber en stærk *Strøm* vester efter forbi den, var det ikke nogen let Sag at lade dér, og jeg besluttede derfor at gjøre Skibet fast til *Revet* ved en *Trosse* og at lade det ligge i Læ af Øen ligesom man lægger en *Baad* i Læ af et Skib. Jeg var den første, der havde prøvet det, og hele *Strandbredden* blev hurtig opfyldt med indfødte, der kom for at se det uvante *Syn*, og de bragte endog syge ned til *Bredden*, for at ogsaa de skulde se det.

En Del af de dristigste af begge *Kjøn* kom nu svømmende ud, entrede op ad *Trossen* og kom om *Bord*; jeg havde snart *Dækket* fuldt af dem. De vare lysebrune af *Hudfarve* og temmelig smaa, men de saa velnærede ud; de havde glat, sort og glinsende *Haar*, og mange af de yngre saa rigtig godt ud. De havde alle blændende hvide *Tænder*, og de sætte en stor *Ære* deri, medens de lade de *Evropæere*, som have været der, høre, at de have snavtede *Tænder*. Baade *Mændene* og *Kvinderne* vare ens klædte, og hele deres *Dragt* udgjordes kun af en omtrent 12 Tommer bred *Frynse* af spaltede *Pandanusblade*, som rakte helt rundt om dem. Ingen af dem vare *tatoverede*, og de se med *Forundring* paa indfødte fra andre Øer, der pryde sig med *Tatovering*. *Navodoernes* Sprog har en Del *Lighed* med det, som tales paa *Gilbertøerne*. En *Evropæer*, som jeg havde om *Bord* og som kunde tale *Sproget* paa *Gilbertøerne*, havde *Vanskelighed* ved at tale med de indfødte paa *Navodo*, men kunde dog forstaa dem. Der levede to *Evropæere* paa Øen mellem de indfødte;

den ene af dem havde været der i over 20 Aar, og det var fra dem, at jeg skulde modtage Kopraen. De fortalte mig, at man ikke kunde stole paa de indfødte, og jeg lod dem derfor sige til Høvdingen, der ogsaa var om Bord, at de indfødte skulde forlade Skibet; da Ordren ikke blev efterkommen hurtig nok, bleve de tvungne til at springe over Bord, hvilket de toge meget godmodig. De lo og skreg, imedens de svømmede ind til Revet, og alt gik meget rolig af. Da Natten faldt paa, løsgjorde jeg Trossen og holdt Skonnerten krydsende Natten over i Læ af Øen for næste Morgen atter at gjøre den fast til Revet.

For en Tid siden var der omtrent 20 Evropæere og Amerikanere i Land imellem de indfødte, mest Bortløbere fra amerikanske og avstralske Hvalfangere; man kan nok indse, at disse hvide vare Udskud af Menneskeheden, og at de have lært de indfødte meget ondt. En af dem for-gav i Aaret 1841 11 andre Evropæere, fordi han frygtede for, at de skulde faa mere Indflydelse over de indfødte, end han selv havde. De indfødte bleve imidlertid saa vrede over denne Udaad, at han ikke kunde blive der længer, og atte forlade Øen med det første forbi-sejlende Sk.

Den sidste Dag jeg ladede, var Brændingen paa Revet for høj til, at jeg turde ligge saa tæt ved det, og jeg holdt derfor Skonnerten krydsende i Læ af Øen, og da der ikke var nogen Fare forbunden dermed, gik jeg i Land og efterlod Skibet under Styrmandens Kommando.

Da jeg var kommen i Land, tilbød Høvdingen mig at følge mig til sit Hus, der laa et Stykke inde i Landet, og vi bleve beskyttede paa vor Vandring af to indfødte med ladte Bøsser. Turen gik ad en Gangsti igjennem en Lund af Kokospalmer. Hytterne laa spredte hist og her, og de udgjordes ligesom Høvdingens af et Tag, der var dækket med Pandanusblade og som hvilede paa Pæle. Tagskægget var kun 3 Fod fra Grunden, og under Taget var der lagt et Loft, som var Gjummestedet for Kokosnødderne; efter at Høvdingen og jeg havde sat os i Hytten, blev den hurtig fyldt med indfødte, der kom for at se den fremmede Mand. Høvdingen tilbød mig frit Valg mellem alle sine Ejendele; men da jeg anden Steds fra af Erfaring kjendte de vildes Gavmildhed, udbad jeg mig kun en ung Kokosnød, af hvilken jeg drak den kø-

lige Mælk. Tager man nemlig mod en Gave fra en indfødte uden at give en anden, der fuldt svarer dertil, kræver han den strax tilbage.

Paa Tilbagevejen kom vi forbi et Skur, hvor flere unge Piger vare forsamlede, og Høvdingen bød dem at danse for mig. De dansede allesammen, men Dansen var saa utugtig, at den ikke lader sig beskrive.

Øens Befolkning er delt i tre Smaastammer, af hvilke den ene bor paa Østsiden og de to andre paa Syd- og Vestsiden; de sidste have i lang Tid ført en Udryddelses-krig mod den første. Det er dog ikke nogen offentlig Krig, de føre; de søge at overraske hverandre paa ensomme Stier, og det var af denne Grund, at Høvdingen og jeg havde Eskorte med. Deres Kanoer ere smaa og uden Sejl, og ligesom paa de øvrige Sydhavssøer forsynede med Udrigge og Klods; de gjøre ikke lange Rejser i dem, men bruge dem mest til ved Blus og Haandnæt om Natten at fange Flyvefisk. De opsamle Fiskeyngel i Hullerne paa Revet og sætte dem i en Indsø med Brakvand, som ligger tæt ved Kysten, og naar de paa Grund af daarligt Vejr ikke kunne komme uden for Revet, fiske de i Indsøen. Deres Føde udgjøres af Kokosnødder, Pandanusfrugter og Fisk. De have ogsaa en Del Høns, men de spise dem sjælden selv; de tiltuske sig derimod Tobak og andre evropæiske Varer for dem fra de forbi-sejlende Skibe.

Øen er undertiden hjemstøgt af langvarig Tørke, som har ødelagt mange Kokostræer, og det var en saadan Tørke, der fik de mange Evropæere til at forlade Øen, da Drikkevandet var meget brakt. Hvalfangerne brugte i forrige Tider at lægge til ved Øen for at købe Kokosnødder og Høns samt Kokosnøddolie, som Evropæerne tilberede; men i de senere Aar ere Hvalfangerne forsvundne fra disse Farvande, og de indfødte sælge da de Kokosnødder, de ikke selv bruge, til de to Evropæere, som ere Agenter for et Handelshus paa Marschall Øerne, og de faa i Bytte Bøsser, Krudt, Bly og Tobak.

For Nøjagtigheden af de her givne Oplysninger indestaar jeg, skjønt de i flere Henseender skulle sig fra det, som *Cheyne* meddele i sin Bog: „A description of the Islands in the Western Pacific Ocean“. London. 1852.